

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

La qüestió del pont del Estat

Desgraciadament s'ha confirmat pera Tortosa la fatal resolució de que donarem compte en nostre número prop passat.

Enemichs per temperament de tota campanya grollera y amichs sempre de la veritat hem de continuar nostra protesta, no tantsols contra 'l Govern y les persones revestides d' autoritat qu' en aquest assumpto han intervingut, sino contra 'ls mateix pahís, quins homes han mirat ab la major indiferencia la construcció d' una obra tan important. Excepció feta del ex-Diputat D. Theodor Gonzalez y de comptades persones de la ciutat les demés... la massa general, ha vist ab una fredor que glassa les sanchs, com lo pont s' acabava de construir sense que 's preocupés ni gens ni mica del fi que li esperava a n' aquesta obra monumental que 'n altra terra hauria sigut millor rebuda.

Se va terminar lo pont; es á dir les columnes y 'ls trams que 'ls constitueixen; se 'n va entornar la *Marítima Terrestre* ab los trastes al coll y... Tortosa, la heróyca ciutat, ab la més gelada indiferencia, desde la vora del riu, contemplava l' obra grandiosa com qui mira 'ls barquets penjats á la coberta de la sala d' exvots de la ermita de Mitj-Cami. Y rés de profanació hi ha en aquesta comparansa, perque si 'l pont es degut á la iniciativa patriótica d' un home, los barquets del ermitori ofrena son, també, de la pietat d' homes de fé y una cosa y altra te 'n aquesta qüestió un exemple d' imitació digne de millor estima.

Se'n entorná la *Maquimista*, com hem dit, y Tortosa per compte d' un pont de pas se contentava en lindre un mostruari d' ingeni, ahont s' hi admiraven, tantsols, les envejables condicions que reuneix dintre de la estética, la estática y la dinámica.

Se va acudi al Govern y 'ls governants, sorts que sorts; se 'ls hi va fer veurer l' estaivi de la barca y 'ls homes del poder central... muts y sorts. Arribades les coses á n' aqnet extrém y recordant fá dos anys lo Municipi

presidit per D. Eduart Rico alló de que:

*poble que mereix ser lliure
sino li donen s' ho pren,*

de la nit al mati, sense esperar ordres ni tramitacions inútils, va manar construir, baix l' entesa direcció del Arquitecte senyor Abril les escales de fusta qu' ara hi han, gracies á les quines lo poble passa debades.

Caygué aquella situació y 'ls que componen l' actual Ajuntament, presidit per D. Miquel Bau, seguiren á Madrid la mateixa qüestió que tan ens interessa y siga per la *impenetrable Junta Consultiva* ó perque 'l dimoni s' hi ha ficat pel mitj, lo cas es que la qüestió s' ha perdut y 'l fallo es extremadament contrari als interessos del poble, enfonzanse, en lo plet, les gestions dels diputats que á última hora haurán treballat sens fadiga ni descans.

Aquesta es la historia de l' ocorregut. Ara bé: ¿pot Tortosa mirar indiferent aquet assumpto ¿poden los tortosins continuar en aquet silenci imperdonable? Nosaltres creyém que no; puig prou vergonya es pera tots la conducta seguida hasta la fetxa.

En rahons de forn no 's vá á cap part.

Convé, donchs, la unitat de tots, qu' honra gran es pera l' home perdonar agravis en defensa de sa patria, afecte honros y dolcissim que dú als pobles á sa veritable regeneració. Aquí no deu haverhi ni vensuts ni vencedors, ni gent que, com los antichs gladiadors romans, busquin la posició pera millor caurer en gracia. En l' assumpto que 's debateix sols deuen haverhi *tortosins*.

Aquesta es nostra opinió, franca y sencilla. Ara... uneixinse tots los representants de les diferents agrupacions polítiques ab les persones mes influents de la ciutat, y al posarse d' acort, procurin que s'anomene una comisió formada per gent coneixedora del assumpto y portin la direcció d' una honrosa campanya, en la que, siga qui siga la persona que la dirigeixi, estarém al costat seu pera defensar ab

tot el nostre calor los sagrats interessos dels pahís, amenassats de ruina.

Si aixó 's porta á cap ab tota la virtualitat possible, nostres columnes es tarán obertes pera tothom; més si aixó per compte d' un camí recte pren los vols d' una qüestió mes ó menos personal, ab aquest article acabaré LA VEU DE TORTOSA de seguir la campanya de sos confreres.

J' ha es hora que no 's malmeti mes pólvora en salva.

M.

Tortosa, Desembre de 1901.

NADAL

Hi há certes épocas del any tan típiques y íntimes á la vida del home que, vulgas no vulgas, influeixan en els afectes y sensacions del ánima, qu' encara qu' espiritual, no deix de sentir els batechs y cobejances del cor.

Som als vols de Nadal, y una força misteriosa ensemps qu' afalagadora ens empeny cap á la llar, ahont hi esguardem tota una pila d' emocions casulanes que sols poden esser sentides en aquell lloch, beneit per la nostra infantesa, y en aquella época que 'l fil de la tradició cristiana ens ha consagrat á la remembrança del naixement del fill de Deu, aci la terra.

Diu la filosofia del nostre poble sempre plena de sentit comú «per Nadal cada ovella á son corral» y diu molt be, perque ha observat que precisament es el *corral* ó sia la llar pairal la que guarda 'l caliu dels nostres afectes y amors infantívols, may tan escayents com en la diada que, per esser símbol d' un naixement, desperta en nosaltres els plahers tendrivols y les alegries amorosides de la infancia.

Nadal, encara que al pich del hivern y ab una natura despullada que congela, es la expressió de la vida, es un esclat rialler en mitj de la gresca y del desconort, es una violeta arreserrada á l' aubach de la fondolada hont hi repercuteix el cant fredolich del pinçá. Nadal, sí: es el símbol de la vida, pró no de la vida de natura com al estiu que tot brolla devarsalls de joya ubriacadora; sino de la vida casulana que rubleix els cors de la flayre del amor matern, y 'ls encisa ab aquell goig puríssim dels dolços afectes que freturan respirar l' alé de la llar pera bategar á pler y assodallar l' anim. Per xó, Nadal, que presenta nevats els

pichs de les alteroses montanyes y esmortuits per les gelades els camps seus bri d' erbey qu' aleni vida, arredosa á l' escalf de la llar, com la vella al niu sos aucellets als fills d' aquesta, que 'ls hi recorda els més placívols pensaments.

Heusaquí, donchs, perque Nadal, que 'ns simbolisa un naixement es tan festiu als cors infantívols y amarats del verda'ler amor pairal, que es el que uneix la familia y la dignifica. Y nosaltres que trevallém pera dignificarla y, miljansant aquesta tosca, refer la societat que s' enderroca al impuls de les falses idees del socialisme y del ateisme, no hem de romandre apátichs en la remembrança d' una diada qu' ensemps d' esser profundament religiosa ho es, tambe, casulana.

P.

Tortosa, Desembre de 1901.

LO NAXEMENT

Al esser al cor de la hivernada, quan ja estava prop de náxer Jesús, s' esdevingué que surti un edicte de part del Emperador de Roma pera que 's fes lo padró de tota la terra; per lo que tingué de anar tothom á declarar al poble llur, tan punt s' hagué fet la sembra del blat.

Joseph y Maria, com provenian de la antiga casa de Davit, que era de Bellem, varem tenir de anar á empadronarse allá. Se ajuntaren á les colles que feyan son camí, y cantant los autichs *Salms dels Viatges*, pujada Maria en una somereta y á peu Joseph, emprenduren la jornada, dret á Jerusalem.

Allá entraren á visitar lo Temple, y per un caminet pedragos, tot guarnit de etzavares y rosers, que portona vinyes y jardins, després de fer trenta llegües de camí, varen arribar á Bellem, que 's mostra á mitjorn de la Santa Ciutat, encimat en un turó.

Com hi acudia tanta de gent pera empadronarse, tot era plé de gom á gom; á la pallica comunal que encara hi há en molts pobles pera axoplugarshi los viandants, ni se hi podia entrar. Joseph y Maria se arreceeraren á la establia, que era una gran bauma al costat de la pallica, hont se hi dexavan les besties al hivern; y veusaquí que juntament en aquell lloch infantó Maria á son esperat fillet; y axí fou com lo Verb de Deu al entrar en eix món que havia fet ab sa paraula, no hi trobá que li fes

lloch, y tingué de pendre per tot bregol la menjadora de un estable.

Al bell punt que nasqué Jesús, resonaren canturies de àngels, que molts varen sentir, com s' esdevingué á uns pastorets que hi havia en una plana que 's troba á un quart y mitj de Betlem, en los metexos indrets hont havian anat Ruth á espigolar, y á pastorejar, David.

Trobaren, donchs, que en aquella hora de nit los pastors se estavan uns dormint en les baumes de la montanya; altres, escalfantse al entorn de les fogueres, tot veillant los remats, del llop y de cap mala bestia, quan de sobte se 'ls va apareixer un Angel del Senyor de tan encesa llum, que esporuguits al veurel se posaren á tremolar de por. Llavors lo Angel los va dir:—No tingau por, puix vinch á darvos noves que pera tothom serán de gran alegria; aquesta nit ha nascut lo Salvador del mon en la ciutat de Betlem! Lo coneixereu ab esta senyal; va faxedet y es á l' estable.

Y mentres acabava son parlat, que 'ls pastorets escoltaván embadallit, passá un estol de àngels que venia cantant:—Gloria á Deu en les altures y pau en la terra als homens de bona voluntat!—y volant volant se fongueren tots en la foscor de la nit, dexant arreu d' hont passavan, ressó de llurs canturies y rastre de celestia.

Al reunir-se los pastors, uns als altres se deyan:—¿Arribeumos á Bellem á veure aço que 'l Senyor nos ha revelat?

Y tot seguit, dexant los remats dormint á la pleta, sens esperar lo trench d' auba, cuytadament, trepitjant lo glaç dels regarons y 'l gebre del herbatge, comparegueren á la establia de Betlem, y trobaren á Maria y Joseph, y al infant faxedet com los hi havia dit lo Angel; per lo que varen creure que aquell infantó era lo Salvador del mon, lo varen adorar de bon cor y alabaren á Deu per tot lo que havian vist.

De retorn, ja clar de dia, saltant per aquells corrials, á tothom qui trobavan ho retreyan, y tothom se marvellava de lo que 'ls havia succehit.

GAYETÀ SOLER, *Pure*.

Nativitat del Senyor

Aquest es lo dia en lo qu' escomença la darrera edat del mon, la mes ilustre, la més cèlebre, que no tindrà fi hasta que morin los temps. A la edat que s' inaugura en aquest dia, se refereixen les demés edats que l' han precedit en la historia. desde la primerenca qu' escomensa lo primer hom; fins la que acaba en los Mecabeus; lo diluvi y la presservació de la familia de Noé; Abraham, Moissés y la llibertat dels descendents de Jacob; Salomon y la edificació de llur temple; Ciro y la llibertat del poble juhen, tot vé enmotllat al gran dia qu' ha d' enfosquir tots els dies, y á la mes gloriosa época qu' ha de fer oblidar les anteriors.

Quan la fredolida nit dominava en silenci tota la naturalesa y la mes feréstica foscor arrebatava als ulls del home els objectes ab que entretenia sa vista, s' obriren les portes de la regió

de la llum y enviá missatjers de bona nova á la terra que descansava y dormia. No fou als sábis y als ríchs, sino als ignorants, á pobres pastors á quins se comunicá primerament la vinguda del Senyor. Venint al mon Jesuchrist, no á esser temit sino á esser aymat, escullí la foscuria y la pobresa d' una cova, d' un estable, com haguera exultat un trono per bressol si hagués volgut esser temit; Jesús vé á visitar la terra en trajo de pobre y la primera visita que reb es la d' altres pobres, que reconexen en ell al Senyor del mon; no vol als ríchs perque sempre solen esser vanitosos, ni als sábis, perque tots els desarreglos que 'n l' ordre moral ens assombren y les escenes qu' en l' ordre material ó físich ens aterrán, no tenen altre oríge que l' orgull del cor humá.

Aquest es lo gran jorn, aquesta es la gran diada no perque sia 'l dia de la divisió de la historia, no perque sia 'l que callen los profetes y escomensen á parlar los e angelistas, sino perque es lo darrer de la esclavitut y 'l primer de la llibertat.

¡Jesuset, benvingut sias!

FERRÁN.

Tortosa, Desembre de 1901.

PEYNA Á FER

El debat regionalista que en el Congrés espanyol ha sostingut ab tanta energia com eloquencia 'l sábi y honorable doctor D. Bartomeu Robert, es un acte trascendentalissim pera 'l pervindre d' Espanya y de Catalunya.

No hi fa par res que 'l Parlament s' hage mostrat sistemáticamente contrari dels ideals autonomistas; això no es gens ni mica d' estrany si 's té en conte qu' aque tos ideals entranyan l' ensorrament total de la conlloga de vividors polítichs qu' estant disposats á tot ans de deixar una engruna del presupost, qu' encara que no 'ls pot apartar prou, el deuen al régim centralista que ab tant d' entusiasme patrocinan; lo que 'ns interessa es que les regions espanyoles al sentir la esposició clara y franca dels nostres ideals els haurán vist ab més bons ulls que fins ara, y s' haurán convençut més ó menys, tambe, de que 'l catalanisme no es *egoista*, com les ham predicat amatents els burócratas de Madrid, ab el malestruch fi d' entrebancar l' avens del moliment desensopidor que senyala un camí nou, que pera nosaltres es la vida y pera élls la mort.

La veu del Dr. Robert manifestant en plè Congrés que lo que vol Catalunya per si tambe ho vol pels altres pobles d' Espanya sempre que, aquestos, creyentse ab prou forces y energies vitals pera donar vida pròspera á les noves institucions que exigeixan un poble de cultura y ilustració avançada, ho reclamam, repercutirá per tots els indrets de la Peninsula molt de temps. Si aquesta veu es escoltada y les regions se convençan de la bondat y virtut del nostre programa, el rionf, aleshores, es prop y segur.

A assolir això, donchs, deuen ser la nostra femina á fer. Aquesta, es veritat, que es magnánima y reclama constancia y sacrificis per llarch temps, prò,

avuy per avuy, no n' hi ha pas d' altra de més práctica y profitosa.

Del enemich el concell; y aixis com el centralistas pera deturar la propagació del nostres ideals per les regions espanyoles no han perdonat medi en presentarnos com á *egoistas*, *separatistas*, *anexionistas* y altres renoms repugnants; aixis mateix, tambe, nosaltres no n' hem de perdonar pera demostrar devant del mon que la finalitat del catalanisme no es altre que fer de Catalunya un poble governat á la catalana, ò sia segons ses tradicions y son modo de ser, y que lo que vol pera Catalunya tambe ho vol per les demés regions d' Espanya, pera que, aixis, recobrant el verdader esperit de quiscuna, torni á esser un Estat poderos y respectat pels demés d' Europa.

Quan Espanya sábiga y compregna que es el catalanisme, el trionf de la causa autonomista serà un fet. La veu del Dr. Robert, personificant les aspiracions de Catalunya, serà en comptes d' ara escarnida y befada, corejada pels demés pobles d' Espanya que, volgientse salvar, portarán el Congrés verdaders representants de llurs interesos.

Si no 's fa aixis, no sabem pas altre camí sinó aquell que 'ns conduceix á la desesperació y á la esclavitut, y lo que es Catalunya á n' això si que no hi vol ser, ans que arribi, trencarém els lligams y 'ns salvarém sols. Y aleshores, quan aclaparades y encongides acotarán llur testa les regions sota el pès d' una invasió estranya, serà quan s' enpenedirán de no haver escoltat la nostra veu de redempció si es que no la escoltin ara. Que hi pensin donchs.

JORDI JORDÁ.

Tortosa, Desembre de 1901.

CONTESTANT Á N'EN ROMERO

II

En aquest segon article demostrarem al Sr. Romero com l' absolutisme castellá á fet reviuire l' esperit nacional de Catalunya, ò sia 'l catalanisme, combatut á sanch y á foc per ell.

Per allaus als vols del any 1860. Olózaga, quefe del progressisme filosófic deya en un discurs: Pero no basta la unidad nacional para el Gobierno: para el Estado Español es menester además la unidad de sentimientos, la unidad de ideas, la unidad de los hogares. la unidad del espíritu de familia, y esa unidad no puead existir jamás, quando el estado de la familia sea diferente, quando sean diferentes los derechos del padre y de sus hijos y de sus viudas. Y encara deya més; Es menester bnsacar esa unidad en el hogar doméstico, en el derecho de las familias.

En la mateixa época altre polítich castellá, el senyor Gómez de la Serna, quefe del progressisme historich y racional tambe deya en un discurs: Marchámos hácia la unidad apetecida y lo hacemos frecuentemente por medios indirectos. No es el menos eficaz el de la multiplicacion de las escuelas. En provincias en que apenas se hablaba el lenguaje de Castilla, ha adquirido un grande desarrollo y de la misma manera que los *dialectos* han cedido su puesto á la lengua de Cervantes, las leyes

forales van cediendo el suyo á la ley general (ò sia 'l centralisme).

Prò el qui fa pujá més les sanchs al cap, d' indignació es aquest altre polítich castellá, Sanchez Silva, quefe del progressisme de la unió, quan planyentse de que 'l President de la República del Perú dominés ab el nom de *vascongats* y no d' espanyols als infelissos de Talambo, diu: Si hemos logrado reducir á Aragon y Catalunya, á esos inmensos dominios de los condes de Barcelona, á ese pais de fieras (sic ut sonat) que ha sabido conquistar al imperio de Oriente que ha dominado en las costas y en las islas del Mediterraneo, á ese pueblo que tieue una historia noble y esclarecida, no sé por que hemos de dejar de reducir á un pueblo, que no tiene más historia que la que le ha dado la bandera de Castilla (los vascongados)?

Y prou de dites d' absolutistas castellans, que ab aquesta ni ha massa perque un home, en cara que sia un *pallasso* com en Romero, cómpregui que la escola historica castellana ha estat per excelencia centralista, y tan uniformista que may ha pogut soportar la més petita diferencia regional.

En corroboració de lo esmentat, parlan les emancipacions de les repúbliques americanes, que may varen sofrir á grat el jóu de la dominació castellana.

Y ara encara 's creurá, Sr. Romero, que 'l catalanisme es nat d' ahir, sent aixis que l' absolutisme y uniformisme castellá son tan antichs com la mateixa gènesis del seu poble que, com li varen dir en l' altre article ha sigut causa del plany etern de Catalunya, ò sia del catalanisme?

Per mes que li raqui no te altre remey que dir que si s' enten, si vol esser home d' entoniment y conviccions, que 'n dubto.

PENYAFORT.

Tortosa, Desembre de 1901.

Los Regionalistas Aragonesos

A Aragón 'l Regionalisme hi ha viscut sempre latent. Hermosa manifestació d' ell sigueren los Jochs Florals que 's celebraren darrerament á Saragossa, en los que 's trovaren reunits los alcaldes de totas las ciutats d' Aragón, y en quin aplech tots coincidiren en protestar del centralisme y en reconeixen la necessitat de que torni á reviuire la regió aragonesa formant una sola entitat y tenint lo cuydado de lo seu.

Aquells regionalistas d' Aragón no han oblidat los llasons que uniren un dia al seu poble al nostre, y per aixó no deixan passar totas las ocasions favorables pera fernos present la seva simpatia.

Nosaltres la rebem ab molt de gust y la paguem per igual, creguts que l' ageymanament de tots los pobles que dintre d' Espanya 's redressan, pot fer acostar la desitjada autonomia.

Un periódich d' Alcañiz, *El Eco de Guadalupe* 'l reflecta bé aquet sentiment de germanor qu' ha de reunir á tots los pobles d' Espanya que volen viure.

Diu aixís aquell sensat periódich:

«La enfermedad del catalanismo ha

invasión de tal modo todas las esferas, que los médicos de cabecera no encuentran remedio para extirpar la raíz del mal, ni para amenguar sus progresos.

Y es que no existe tal enfermedad según la han diagnosticado algunos pusilánimes, enemigos del regionalismo, sin comprender esa tendencia ni baarcarla en su verdadero sentido.

Los pueblos tienen sed de independencia.

Y España luchó en una guerra de titanes por asentar ese principio y escribirlo en las páginas de su gloriosa historia.

¿Qué extraño es, por consiguiente, el que pidamos las regiones acción libre, desenvuelta, no encadenada caprichosamente á los poderes absorbentes del centralismo?

¿No está perfectamente demostrada la vitalidad de las provincias vascas y del territorio navarro?

¿Habrà quien se atreva á calificar á esos pueblos de malos patriotas, porque sea su administración modelo de administraciones y su municipio prototipo de la moralidad?

Eso es, pues lo que pide Cataluña, lo que Aragón reclama, lo que solicitan gallegos y asturianos.

No queremos emanciparnos de la tutela del Estado, lo que si queremos —y exigiremos si es preciso llegar á la exigencia que se nos conceda amplia facultad para desenvolvernos dentro de nuestra propia casa solariega, con nuestros recursos, amparados por la ley fundamental, y con derecho á barrer la basura, que nos envía el centralismo.

Y eso no es pecaminoso ni antipatriótico ni tiene visos separatistas ni es ilusorio ó engañoso para la prosperidad regional.

NOTICIES

BONES FESTES

CORALMENT LES HI DESITJEM A TOTS NOSTRES AMICHS, COMPANYS Y LLEGIDORS.

De regrés de son viatge á Castelló y Villarreal, lo dimecres arribá á nostra ciutat lo Sr. Bisbe de la diócesis.

Juntament ab los d' aquet Seminari Conciliar, los ordenats de Diaconat y Subdiaconat del bisbat de Barcelona reberen ahir dites ordres, que doná 'l Excm. é Ilm. Prelat de Tortosa.

La societat sucrera *Refineria de San Lluís* se proposa construir, dintre de poch, grans edificis als seus horts de Soldevila, que destinará á magatzems de remolatxa.

En nostre confrare local *El Ebro* llegirem dies enrera un ben pensat escrit, en quin article 's descrivia un plan general de clavegueres pera nostra ciutat que desde 'l any 1882 s' havia anat de senrotllan sense que fós gravós als fons comunals ni als dels propietaris, que d' una manera mes directa ne resultaven favorecuts. Dit plan consistia en una gran claveguera, en sa major part ja construhida que comensant en lo portal de Remolins anés á desembocar

al comensament de la illa de Wenzel, passant sempre, per la vora del riu y recullint totes les altres clavegueres qu' avuy desaygüen al riu.

D' aquixa manera, no tantsols, s' hi guanyaria deixant netes les aygues del Ebre, sino que construhint un diposit al extrém de la claveguera s' aprofitarien, per' abonar les terres, totes les aygues brutes qu' avuy, al pèdrés, constitueixen un gros perill pera la salut.

L' esmentat escrit, segons expontania confessió de son autor, l' ha fet ab motiu de la claveguera que s' está coustruhint, al carrer de San Roch, sense obedir á cap plan y precindint en absolut del que ja está comensat, de lo que so's ne resultarà una boca mes de desaygüe y un foc de males olós, si 's pren en compte que ab aquesta serán tres les que buydarán al *Baixadó de San Roch*, essent aixis que totes podrien desapareixer fent una claveguereta, dintre de la gran del Vall que després de buydar en la de San Roch, recullis ab sas ayguas les del carrer de la Palla y juntarse totes ab la gran qu' escomensa al cantó del carreró, anomenat Botigas de la Sal.

Es de doldre que nostre Ajuntament no haigi fet seu aquet plan de veritable importancia y apreciat, en lo que valen, les poderoses rahons, tan sencillament exposades pel ilustrat articuliste d' *El Ebro*.

En l' Academia de la *Juventud Católica* de aquesta ciutat se celebrá 'l diumenge últim una vetllada literari-musical dedicada á la Patrona de la societat la Inmaculada Concepció.

Desde Madrid s' han enviat á nostra ciutat los quadros que, á instancies del Sr. Lopez Puiperver, ha cedit lo Govern pera nostre Museu municipal, ahont han sigut colocats. Ja ens ocuparem d' ells en nostre número pròxim.

Lo dia 14 fon enterrada la virtuosa Sra. D.ª Josepha Domingo, que mori, després de llarga malaltia, lo dia abans.

Rebi sa afligida familia y en particular son nebot, nostre benvolgut amic lo Reverent Mossen Joseph Domingo la expressió de nostre sentit condol.

R. I. P.

Lo dilluns, á la matinada, arribá á n' aquesta població lo catedràtic de la Universitat de Barcelona D. Odon de Buen, á qui acompanyaven una vintena d' alumnes.

Després de visitar lo *Museu* y els encontorns de Tortosa, sortiren en lo vapor cap' á Amposta y San Carles de la Rápita.

La Cambra Agrícola de Tortosa, ha endressat dos telegrames als Ministres d' Agricultura y Hisenda, protestant contra la proposició de ley del senyor Bergamin, sobre 'l monopoli dels sucres, contraria als interessos agrícols de nostre país.

Hem rebut lo número 11 de la notable revista *La Veu de Montserrat*, que publica 'l següent sumari:

Assaig sobre 'l caràcter, per B. — Collocació de les Santes reliquies en els altars, per Joseph Gudiol y Conill,

Pvre.—Ma primera impressió de Roma, per Lluís B. Nadal.—L' Hereu Salús, per Marió d' Altarriba.—Bibliografia.—Crónica Religiosa, per S. B.—Crónica del Principat.

També han arribat á nostra redacció los periodichs següents: *Lo Campaner de Lleyda*, *Lo Palleter de Valencia* y la *Reviola Luliana*.

E's hi agraheim la visita y establím ab gust lo cambi.

Recordém als ciutadans qu' aquest mes es l'indicat pera la rectificació del padró municipal.

En lo repartiment definitiu dels 815 homes senyalats á la zona de Tarragona pera contribuir al cupo del actual servey, corresponen als pobles del partit judicial de Tortosa los següents:

Alcanar,	15 soldats.
Aldover,	4 »
Alfara,	5 »
Ametlla,	1 »
Amposta,	15 »
Benifallet,	9 »
Cenia,	11 »
Xerta,	8 »
Freginals,	2 »
Galera,	6 »
Ginestar,	5 »
Godall,	9 »
Masdenverge,	3 »
Más de Barberáns,	4 »
Pauls,	3 »
Perelló,	16 »
Rasquera,	7 »
Roquetas,	20 »
San Carlos,	6 »
Santa Bárbara,	12 »
Tivenys,	7 »
TORTOSA,	98 »
Ulldecona,	25 »

Lo dilluns al cap vespre escomensá á caurer un mullinet que 's convertí mes tart en ruixada y després en tin fort ayguat que durá hasta la matinada. Lo dimars y 'l dimecres lo cel apargué ennuvolat, tornant á caurer á la vesprada d' aquest últim dia, una forta ruixada que durá gayrebé tota la nit.

A l' endemá lluhí 'l sol esplendentment, bufá la tremontana y aparegueren cobertes de neu les serralades que s' extenen desde Caro á les montanyes de Pauls.

Al objecte de facilitar la concurrencia á Barcelona en las vinentas festes de Nadal, la Companyia de Madrid á Zaragoza y á Alacant, ha acordat establir un servey especial deviatjers ab bitllet d' anada y tornada de seguna y tercera clases, á preus reduhits, desde varias estacions de la Xarxa Catalana á la de Barcelona y tornada.

La expendició de dits billets tindrà lloch pera las procedencias Zaragoza á Madrid, inlussius, en los dias 21, 22, 23 y 24 y pera las demés, en los dias 21, 22, 24, 25 y 26, servint pera tornar en los dias 22 al 27.

Lo dimecres á les onse y mitja de la nit, va esser descobert pel zelós Director de la presó D. Joseph Miquel y Torrès, un subjecte que, desde 'l fosso de dit establiment penal, estava foradant la paret per la banda de fora al objecte de facilitar la llivertat d' alguns presos.

Lo citat subjecte, qu' havia cumplít

compdena fa alguns dies en la mateixa presó, fou empresonat novament y denunciado al Juljat.

Victima d' una pulmonia ha mort lo jove D. Joan Benaiges, propietari del establiment de teixits del carrer del Carbó.

L' enterro resultá una veritable manifestació de dol, que 'ns probá las simpatias que gosava á nostra ciutat lo malaguanyat finat.

Rebi sa familia la mes tendrá expressió de nostre sentiment. (V. C. S.)

Ha sigut nombrat pèrit de l' administració en l' expedient que s' instrueix ab motiu de la construcció del tros 3er. de la carretera de Beceit á la de Gandesa á Tortosa (termes de Horta y Arnes) don Bonifaci Elias.

Segons hem llegit en nostre comfrare el *Diario de Tortosa*, lo Congrés ha aprobat lo dictamen del Projecte de Ley de Canalisació y Rechts del Ebre á n' aquesta banda de riu.

Tortosa esta d' enhorabona.

Durant lo dia d' ahir va bufar un ventet tremontanal que deixava 'ls dits anarcats.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 22, Sant Zenón.—Dilluns, 23, Santa Victoria.—Dimars, 24, Sant Delfi.—Dimecres, 25, LA NATIVITAT DE N. S. J.—Dijous, 26, Sant Esteve.—Divendres, 27, Sant Joan Apóstol.—Dissapte, 28, Los Sants Ignocents.

CURIOSITATS

Un militar que viu en un carrer extraviat del Ensanche, se vesteix de gran uniforme per assistir á una funció de gala.

Pero, ab gran extranyesa de la séva dona, se penja á la cintura la espasa de cada dia.

—Pero home de Deu, li diu la séva costella ¿cóm es que no 't posas aquella espasa tan preciosa?

Resposta del militar:

—Veurás, com que la funció se acaba tan tart y aquí hont vivim es tan desert ¿quí 't diu que no 'm surti un lladre y me la prengui?

En una barberia:

Entra un senyor.

—¿Que m' afaytarán?

—Sega, si es servit.—

Lo senyor s' assen. Lo barber, després de posarli 'l toballó, l' ensabona ben ensabonat. Seguidament, passa y repassa lo raser per la corretja. Al mateix punt que comensava esta operació del fons de la botiga surtia un gat aixecant la qua y miolant desesperadament, dirigintse al barber.

—Pero ¿que té aquesta bestia? ¿Que li demana? Pregunta 'l senyor ab interés.

—Ja veurá,—lo barber responia ingenuament,—es que l' animal no te espera, porque (es un dirli) no mes viu de las pellaringas que trayém dels parroquians.

—¡!—

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' IVERN

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al conlat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues, Pipes,
Parassols, Bastons, Colls, Punys, Mitjes, Mitjons,
Joguets, Puntilles, Brodats, Perfumeria,
Acordeons, Objectes pera regals
y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESSES
EN CARTÓ DE TOTIS MIDES Y
VENTALLS DE TOTES CLASSES.
CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

← DE →

D. Obdulio Rodriguez

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

LA CHERTOLINA

XOCOLATE

Y

LLEGITIM

TURRO

DE

CHERTA

Joseph Ricart

CHERTA (Tarragona)

IMPRESA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA L' COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions;
Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus;
Estats; Rebutis; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc.
Impresions ab tinta de copia.

CROMOTIPOGRAFIES

Títuls honorífichs
Etiquetes de totes
classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de
casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Rel-
ligiosa;
Recordatoris y to-
ta classe de
treballs fantasia.

Especialitat ab
impresions
artístiques sobre
sati, papé japonés
y pergami.

Vinyetes moder-
nistes y caractes
gòtich del sigle xv

Varietat en clixés
pera goigs y esca-
polaris.

Targetes visita
desde una pesseta
lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments;
Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina.
Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera
festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANYES DE FERRO ESMALTAT

Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons,
Caixes, Montures, etc. etc.

Carré de San Blas, 34. — Tortosa